

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het tot stand brengen van een gemeenschappelijke Benelux-regeling inzake de bestraffing van meinedige verklaringen afgelegd voor internationale gerechten

BIJLAGE II
VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 5

**RAADGEVENDE INTERPARLEMENTAIRE
BENELUXRAAD**

ONTWERP VAN EENVORMIGE REGELING
betreffende de strafbaarstelling van de valse getuigenis voor
de Internationale Gerechten

(doc. 40/1)

26 juni 1963

**Verslag uit naam van de Commissie voor de burgerlijke,
de handels- en de strafwetgeving¹⁾**
uitgebracht door mejuffrouw Mr. A. P. Schilthuis

Dames en Heren,

Bij de bestudering van deze ontwerp-tekst stuitte uw Commissie op dezelfde vragen als bij de behandeling van de ontwerp-tekst inzake de bedrogsdelicten.

Datgene, wat onder het hoofdstuk „Algemeen” naar voren wordt gebracht in het rapport van uw Commissie inzake de bedrogsdelicten is gelijkelijk van toepassing op de hier aan de orde zijnde ontwerp-regeling. Naar dit rapport (stuk 39-2) moge daarom hier worden verwezen.

In de plenaire vergadering van uw Raad op 26 januari jl. heeft de minister van Justitie van België meegedeeld, dat de voorgelegde tekst betreffende de valse getuigenis als een ontwerp-modelwet moet worden beschouwd. Evenals ten aanzien van de regeling over bedrogsdelicten is opgemerkt, meent de Commissie dat het gewenst is, dat de regeringen nader uiteenzetten waarom zij van het tot stand brengen van een eenvormige wet hebben afgezien en tevens hoe zij verder met de voorgestelde tekst voornemens zijn te handelen.

Uw Commissie heeft gezien de steeds toenemende groei van de internationale rechtsorde de voorgestelde aanvulling van een leemte in de nationale wetgevingen als een noodzakelijk werk geprezen.

Op een door een lid gestelde vraag, hebben de regerings-experts verklaard dat het idee van een gemeenschappelijke regeling op het gebied van de valse getuigenis voor de internationale gerechten in het kader van de Europese Economische Gemeenschap der Zes opgegeven is. De eenmaking werd in Europees verband niet als essentieel beschouwd; de E.E.G. heeft het dan ook beter geacht het treffen van de nodige schikkingen aan elke lidstaat over te laten. Wij staan hier dus voor een in Europees verband bijzonder Benelux-integratieproces dat op andere gebieden nog meer voorkomt.

Het aantal internationale gerechten vertoont een onvermijdelijke tendens naar uitbreiding, ook al wordt deze tendens zoveel mogelijk in toom gehouden.

Wij citeren o.m.:

1. het internationale Gerechtshof in Den Haag, dat ingevolge het Handvest van de Verenigde Naties de bevoegdheid van het vooroorlogse Permanent Hof van Internationale Jus-

titie heeft overgenomen (artikelen 92 tot 96 van het Handvest);

2. het Europees Hof van Justitie te Luxemburg, dat ingevolge artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst van 25 maart 1957 betreffende bepaalde instellingen welke de Europese gemeenschappen gemeen hebben, de bevoegdheden overgenomen heeft van de Hoven van Justitie die respectievelijk door artikelen 164 tot 188 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, door artikelen 136 tot 160 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en door artikelen 31 tot 44 van het Verdrag tot oprichting van een Europese Gemeenschap van Kolen en Staal opgericht werden;

3. het Europese Hof voor de Rechten van de Mens te Straatsburg (artikelen 37 tot 56 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden);

4. de internationale Strafgerechten. Twee zodanige internationale Strafgerechten werden na de tweede wereldoorlog opgericht te Neurenberg en te Tokio voor de berechting van de Duitse resp. Japanse oorlogsmisdadigers. Het waren tijdelijke rechtbanken, doch het is niet uitgesloten dat een dergelijke rechtbank in de toekomst opnieuw zou worden opgericht. Een permanent Internationaal Strafgerechtshof werd tot op vandaag nog niet opgericht (cf. J. P. A. François, Grondlijnen van het Volkenrecht, 1957, p. 589—598).

Zoals men weet bereiden de drie Benelux-regeringen een ontwerp tot oprichting van een Benelux-gerechtshof voor.

Uw rapporteur wijst erop, dat er krachtens artikelen 41 tot 53 van het in Den Haag op 3 februari 1958 ondertekend verdrag tot Instelling van de Benelux Economische Unie, in een College van Scheidsrechters voorzien wordt, die tot taak heeft de beslechting van geschillen die tussen de Verdragsluitende Partijen zouden kunnen rijzen met betrekking tot de toepassing van het Verdrag en van de Overeenkomsten welke betrekking hebben op de doelstelling van het Verdrag. De vraag dient gesteld te worden, of dit College van Scheidsrechters eventueel in het toepassingsveld van het begrip „internationale rechter” zoals dit in de gemeenschappelijke tekst voorkomt, begrepen moet worden. Worden door ons College getuigen, deskundigen of tolken onder ede gehoord?

De regeringsdeskundigen hebben hierop ontkennend geantwoord.

De toelichting verwijst naar artikel 28 van het statuut van het Hof van de Gemeenschap voor Kolen en Staal (zie p. 1). Evenzo dient er te worden verwezen naar artikel 27 van het Statuut van het Hof van Justitie van de E.E.G. en naar artikel 28 van het Statuut van het Hof van Justitie van de Euratom. Luidens deze beide bepalingen „beschouwt elke lid-staat iedere schending van de eed der getuigen en deskundigen als het overeenkomstige voor een nationale rechtbank voor burgerlijke zaken bedreven vergrijp. Op aanklacht van het Hof vervolgt zij de daders van dit vergrijp voor het bevoegde nationale rechtcollege”.

Een lid heeft de vraag gesteld of de voorgestelde gemeenschappelijke tekst wel de moeilijkheid oplost, waarop in het

¹⁾ Samenstelling van de commissie:
Voorzitter: de heer Linden.
Leden: de heren Chot, Drèze, Kranenburg, Meulink, Orban en mejuffrouw Schilthuis.

vijfde lid van p. 2 van de Toelichting gezinspeeld wordt. Volgens de Nederlandse strafwet blijft de strafbaarheid immers afhankelijk van de strafbaarstelling in de buitenlandse wet.

Een ander lid heeft de vraag gesteld, waarom de verzwijging van feiten door getuigen of deskundigen die o.m. door artikel 28 van het Statuut van het Hof van de E.G.K.S. bedoeld wordt, in de eenvormige bepaling niet opgenomen wordt.

De experts deelden hierop mede, dat het niet als een vergrijp moest worden beschouwd, als iemand iets, waarnaar hem niet gevraagd is, niet mededeelt.

De Commissie, dit erkennende, meent, dat daarnaast gedacht moet worden aan het vertellen van halve waarheden, met arglistig weglaten van bepaalde mededelingen.

Tenzij de Regeringen een gegronde reden kunnen aanvoeren om in deze vorm van valse getuigenis niet te voorzien, is de Commissie van oordeel dat zij wel in de wet dient te worden opgenomen.

Uit de aan de Regeringen overgelegde toelichting blijkt, dat het de bedoeling is, dat de strafbepaling ook van toepassing is op tolken, die hun taak niet naar eer en geweten vervullen. Staat het buiten twijfel dat de bewoordingen „een valse verklaring” ook kunnen slaan op een verdraaide vertaling?

Tenslotte stelt de Commissie voor de voorgestelde tekst op sommige punten te verbeteren. Hier ook stelt zij vast dat de Nederlandse versie te wensen overlaat. Aldus treft men in de Nederlandse tekst geen spoor van de in de Franse tekst voorkomende woorden: „devant une juridiction internationale”.

Wat de Franse tekst betreft heeft de Commissie bezwaar tegen de uitdrukking in het tweede lid: „sur avis officiel” en stelt zij de meer technische term voor: „sur dénonciation”. Is het woord „officiel” wel noodzakelijk?

In de Franse tekst treft men ook geen tegenhanger van het woord „opzettelijk”. De Commissie is van oordeel dat het vereiste van opzet moet worden vermeld. Zij stelt voor dit begrip in de Franse tekst door het woord „sciemment” weer te geven.

Tenslotte stelt de Commissie volgende formulering voor:

„Hij die in de gevallen, waarin door of krachtens een internationale overeenkomst, waarbij (België, Groothertogdom Luxemburg, Nederland) partij is, een verklaring onder ede of onder een daarvoor in de plaats tredende bevestiging of gelofte wordt gevorderd, opzettelijk voor de internationale rechter een valse verklaring in die vorm aflegt, wordt gestraft met . . . . .

Geen vervolging vindt plaats dan op een tot de (Belgische, Luxemburgse, Nederlandse) overheid gerichte klacht van de internationale rechter voor wie de valse verklaring werd afgelegd”.

De Rapporteur,

Mej. A. P. SCHILTHUIS

De Voorzitter,

C. LINDEN